

PC-9804/NJ

F-45/2110

PRINCIPLES OF BUSINESS MANAGEMENT-303

(Semester-III)

(Syllabus : December, 2019)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each. Attempt any *ten* short answer type questions from Section C carrying 3 marks each.

SECTION—A

- I. What is meant by management? Describe various features of management.
- II. Why planning is essential in a business? How can it be made effective?
- III. Explain decision-making process. Discuss various types of decisions.

IV. Discuss the importance of staffing of an organization.

SECTION—B

V. Discuss the meaning and characteristics of motivation.

VI. Describe the various barriers to communication. What measures would you suggest to overcome them?

VII. Discuss budgeting as a control technique.

VIII. How can resistance to change be overcome?

SECTION—C

(Compulsory Question)

IX. Write short notes on any *ten* :

1. Coordination.
2. Six P's of planning.
3. MBO.
4. Level of management.
5. Line organization.

6. Features of responsibility.
7. Sources of recruitment.
8. Negative motivation.
9. Styles of leadership.
10. Grapevine.
11. Limitations of control.
12. Sensitivity training.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਵਿਚਲੇ ਕੋਈ ਦਸ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਲੱਛਣ ਵਿਚਾਰੋ।
- II. ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਿਉਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- III. ਨਿਰਣੇਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚਾਰੋ। ਨਿਰਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰੋ।
- IV. ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਅਮਲਾ ਭਰਤੀ ਕਰਨ (ਸਟਾਫਿੰਗ) ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਰਜ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਪ੍ਰੋਚਨਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਵਿਚਾਰੋ।
- VI. ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੋਗੇ?
- VII. ਬਜਟਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣੀ ਤਕਨੀਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੋ।
- VIII. ਪਰਿਵਰਤਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਕਿਸੇ ਦਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
1. ਤਾਲਮੇਲ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 2. ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ 6 P's ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
 3. MBO ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

4. ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪੱਧਰ ਵਿਚਾਰੋ।
 5. ਲਾਈਨ ਸੰਗਠਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 6. ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਰਜ ਕਰੋ।
 7. ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਰਜ ਕਰੋ।
 8. ਨਾਂਹਦਰੂ ਪ੍ਰੋਰਨਾ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 9. ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 10. ਅਫਵਾਹਾਂ (ਹਵਾਈਆਂ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 11. ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿਚਾਰੋ।
 12. ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
-